

2.2.

Монетарни агрегати

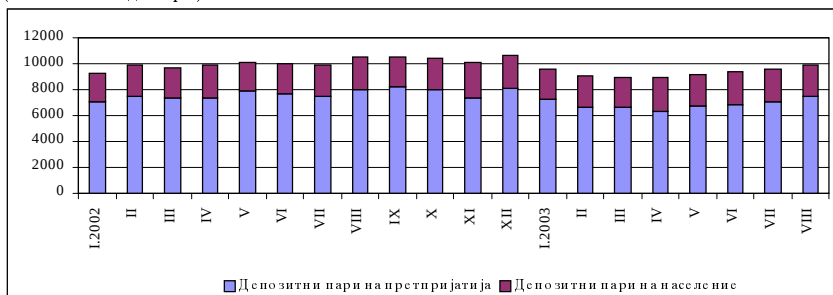
И покрај повисокото ниво на трансакционите депозити и интензивираното краткорочно штедење во странска валута, сепак стабилизирањето на побарувачката за готови пари, намалувањето на краткорочните денарски депозити, како и намалувањето на долгорочниот депозитен потенцијал во август 2003 година придонесоа за остварување на поумерени месечни стапки на пораст на монетарните агрегати.

Месечен пораст на монетарниот агрегат M1 од 1%

По сезонскиот пораст во јули, на крајот од август 2003 година беше регистрирано умерено стабилизирање на побарувачката за готови пари. Така, во однос на претходниот месец готовите пари во оптек беа пониски за 0,9%. Намалувањето на годишна основа (август 2003 година / август 2002 година) е поинтензивно и изнесува 7,7%. Наспроти негативната динамика на готовите пари, трансакционите депозити на недржавниот сектор (тековни и жиро сметки), во август 2003 година беа повисоки на месечна основа за 3,1%. Притоа, ваквата динамика беше генерирана од повисокото ниво на депозитни пари на претпријатијата за 5,8%, при регистрирано месечно намалување на депозитните пари на населението од 3,6%. Меѓугодишната анализа покажува намалување на вкупните депозитни пари од 3,5%, при истовремено пониско ниво на депозитните пари на населението и претпријатијата од 2,5% и 6,2%, соодветно. Од структурен аспект, во август 2003 година учеството на депозитните пари на населението и претпријатијата изнесуваше 20,7% и 63,2%, соодветно. Дивергентните движења на готовите пари во оптек и депозитните пари резултираа со намалување на интензитетот на позитивната месечната динамика на паричната маса M1, која во август 2003 година забележа умерен месечен пораст од 1%, додека во однос на истиот месец од претходната година таа е пониска за 5,7%.

Графикон 14

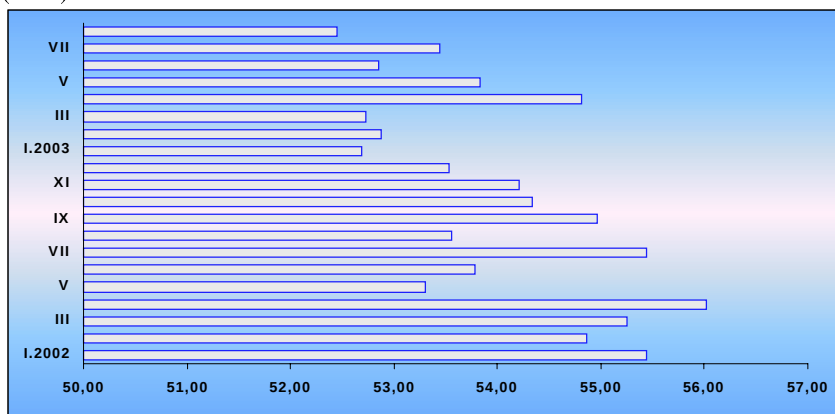
Депозитни пари на претпријатијата и населението
(во милиони денари)

Намалената побарувачка за готови пари, при истовремено повисоко ниво на средства на трансакционите сметки резултираше со намалување на учеството на готовите пари во оптек во паричната маса M1. Така, на крајот на август 2003 година тоа изнесуваше 52,5%, што претставува намалување на месечна и годишна основа од 0,9 процентни поени и 1,1 процентен поен, соодветно. Ваквите движења детерминираа и зајакнување на процесот на монетарна мултипликација. Така, монетарниот мултипликатор на паричната маса M1 изнесуваше 1,58 (наспроти 1,53 во претходниот месец).

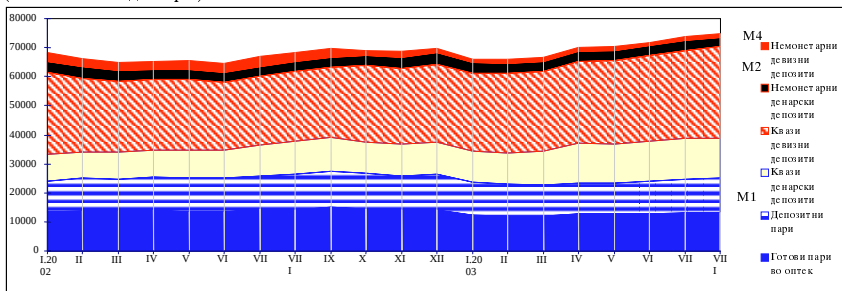
Графикон 15

Учество на готовите пари во оптек во паричната маса М1
(во %)

Намален интензитет на
месечен пораст на
монетарните агрегати М2
и М4

Месечното зголемување на монетарните агрегати М2 и М4 продолжи и во август 2003 година, но со поумерена динамика. Така, како комбиниран ефект од пониското ниво на готовите пари во оптек и краткорочното штедење во денари и истовремено повисокото ниво на трансакционите сметки и краткорочните девизни депозити, во август 2003 година паричната маса М2 беше повисока на месечна основа за 1,8%. Намалувањето на долгорочниот депозитен потенцијал (во најголема мерка детерминирано од падот на ограничените депозити наменети за трансакции врз основа на инструментите на надворешниот платен промет) резултираше со поумерено месечно зголемување на монетарниот агрегат М4 од 1,5%. Проширувањето на депозитната база на банките, при истовремено намалување на побарувачката за готови пари детерминираше пораст на монетарните мултипликатори. Така, монетарните мултипликатори на паричната маса М2 и М4 изнесуваа 4,46 и 4,75, соодветно (4,28 и 4,58, соодветно во претходниот месец). Меѓугодишните стапки на пораст на пошироките монетарни агрегати М2 и М4, во август 2003 година изнесуваа 13,8% и 9,6%, соодветно.

Графикон 16

Монетарни агрегати и нивните компоненти
(во милиони денари)

Седуммесечен непрекинат
пораст на вкупниот
депозити во банкарскиот
систем

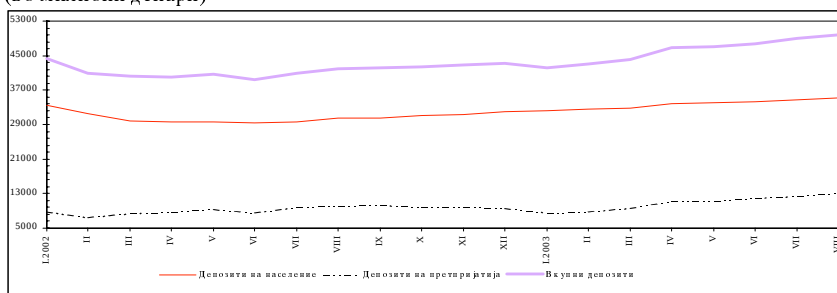
Август е седми месец на непрекинат пораст на вкупниот депозитен потенцијал на банкарскиот систем. Така, вкупните депозити на недржавниот сектор⁷ беа повисоки на месечна основа за 1,8%. Анализата на месечните движења, во август 2003 година покажува изразена склоност на населението и претпријатијата кон краткорочно штедење во странска валута. Долгорочните депозити беа под доминантно влијание на одливите од сметките

⁷Вкупните депозити на недржавниот сектор опфаќаат краткорочни и долгорочни (денарски и девизни) депозити на економските субјекти (без депозитните пари).

наменети за девизни дознаки. Ваквите движења резултираа со месечно намалување на денарските и долгорочните депозити, при истовремен пораст на краткорочните депозити и депозитите во странска валута. Од аспект на рочната структура, учеството на краткорочните депозити и понатаму останува доминантно (во август 2003 година тоа изнесуваше 90,8%, што во однос на претходниот месец претставува пораст од 0,4 процентни поени). Од валутен аспект, учеството на девизните депозити забележа месечен пораст од 1 процентен поен и на крајот од месецот изнесуваше 65,7%. Во однос на истиот месец од претходната година, вкупните депозити во банкарскиот систем се повисоки за 19,2%.

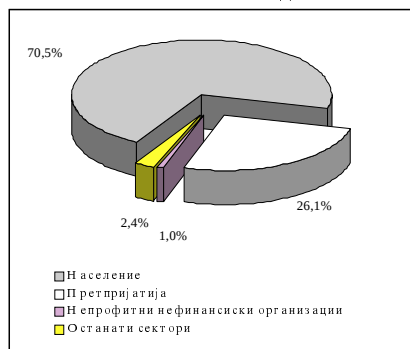
Графикон 17
Динамика на депозитите
(во милиони денари)

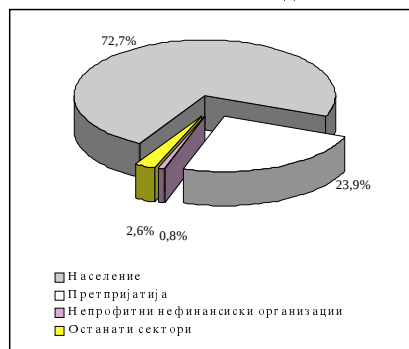
*Месечен пораст на
вкупните депозити на
населението...*

Во август 2003 година, депозитите на населението беа повисоки на месечно ниво за 1,2%. Притоа, на крајот од месецот беа регистрирани следниве карактеристични движења: а) значително намалување на денарските депозити по видување; б) умерен пораст на долгорочното штедење на населението и в) значително зголемување на краткорочните депозити во странска валута (при регистрирана месечна депресијација на денарот во однос на американскиот долар и со тоа повисока денарска вредност на девизните категории). Ваквите движења резултираа со месечно зголемување на краткорочните и долгорочните депозити на населението од 1,3% и 1,2%, соодветно. Од валутен аспект, девизните депозити остварија месечен пораст од 1,9%, додека денарските депозити на населението беа пониски за 0,7%. И покрај намалениот интензитет, меѓугодишната стапка на пораст на вкупните депозити на населението и понатаму е висока и во август 2003 година изнесуваше 15,7%.

Графикон 18
Структура на депозитите по сектори
31.08.2003 година

31.08.2002 година

*...како и на вкупниите
депозити на
предпријатијата*

Двомесечното зголемување на депозитите на претпријатијата продолжи и во август 2003 година. Така, во однос на претходниот месец тие беа повисоки за 4,1%, додека нивната годишна стапка на пораст беше интензивирана и изнесуваше 30%. Во рамки на краткорочните денарски депозити на претпријатијата беше регистрирана редистрибуција на средствата од сметките по видување кон депозитите орочени до еден месец и до три месеци. Воедно, за август 2003 година беше карактеристично и кумулирањето на средства на краткорочните девизни депозити. Основен фактор на динамиката на долгорочните депозити на претпријатијата, во август 2003 година беа одливите од ограничените депозити наменети за девизни дознаки. Во согласност со ваквите движења, во август 2003 година краткорочните депозити на претпријатијата остварија пораст од 5,9%, додека долгорочните депозити беа пониски на месечна основа за 19,7%. Денарските и девизните депозити на претпријатијата остварија месечно намалување од 0,5%, односно пораст од 9,9%, соодветно.